

Posudek diplomové práce

Autor: Bc. Lucie Schneiderová

Název: *Ježíš v kontextu judaismu své doby a soudobého bádání* (Praha 2015)

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Lukeš, Th.D. (katedra biblistiky a judaismu HTF UK v Praze)

Formální kritéria:

Diplomová práce, předložená na katedře biblistiky a judaismu HTF UK v Praze, odpovídá formálním kritériím stanoveným pro vypracování diplomových prací a obsahuje všechny náležitosti (včetně prohlášení studenta o samostatném vypracování a podpisu) nutné pro její přijetí.

Rozsah a struktura:

Diplomová práce čítá celkem 114 stran, přičemž její textová část začíná *Úvodem* na straně 10 a končí *Závěrem* na straně 105-106. Strany 107-112 obsahují *Seznam literatury*, po němž následuje *Summary* na stranách 113-114. *Anotace* je na straně 4, *Obsah* na stranách 5-7, *Seznam zkratk* na stranách 8-9. Celé dílo je rozvrženo do dvou hlavních částí s četnými podkapitolami, kde „Část I: Uvedení do problematiky bádání o historickém Ježíšovi“ zahrnuje strany 12-54 a „Část II: Historický Ježíš – nastínění problémů současného bádání“ je na stranách 55-106. Rozdělení práce do zmíněných dvou bloků je logické a přehledné. Kapitoly v oddílech na sebe plynule navazují a práce má spád.

Poměrně obsáhlý *Seznam literatury* je dále členěn na *Primární prameny a literaturu*, *Sekundární literaturu* a *Elektronické zdroje*. Obsahuje převážně moderní cizojazyčné tituly, zejména anglické, přičemž pro potřeby diplomové práce je dostatečně rozsáhlý. Autorka těží převážně z monografií a sborníků a dílo doplňuje přehlednými tabulkami.

Jazyk a styl:

Jazyk a styl práce odpovídají po stránce odborné, autorka zvládla patřičnou terminologii, cituje v řečtině, myšlenky prezentuje zřetelně a výstižně. Jazyk vykazuje určitou strohost, která však u odborného pojednání není ke škodě věci, avšak občasný nesoulad shody podmětu s přísudkem, neadekvátní tvary zájmen, chybějící tečky za iniciálami jmen v poznámkách či absence čárek vedou k přesvědčení, že práce mohla ještě projít finální jazykovou úpravou. Zmiňované nedostatky jsou bezesporu jistou újmou na hodnotě celku, který je jinak pracně vytvořený a badatelsky zvládnutý.

Obsah a hodnocení:

Autorka diplomové práce Bc. Lucie Schneiderová mapuje ve svém díle moderní bádání spjaté s osobou Ježíše Nazaretského, a to na základě nejmodernějších studií a přístupů k problému. Od prvních stran práce prokazuje výbornou orientaci v problematice i zaujetí tématem, má jasnou koncepci a z velmi rozsáhlého pole bádání vybírá to podstatné. Daří se jí rozkrýt historické souvislosti postupujícího bádání, sleduje jeho pokroky i vývoj, avšak v centru její pozornosti stojí „třetí vlna pátrání“ (*the third quest*) po historickém Ježíši a *Jesus Seminar* se svým přínosem i kontroverzností. Autorka těží i z materiálů méně dostupných a je patrné, že požadovaný rozsah diplomové práce je pro ni limitujícím faktorem, neboť témata a kapitoly musí jistým způsobem redukovat. V práci se podařilo vystihnout úskalí i klady soudobého bádání a zdařile prezentuje patřičné osobnosti i jejich přínos ve světové diskusi. Autorka si všímá otázek hermeneutických, zamýšlí se nad užitím jednotlivých kritérií pro posuzování autenticity evangelijního a dalšího materiálu, poukazuje na změny v metodice, všímá si role archeologie, ale hlavně stoupajícího vlivu judaismu a zasazení Ježíše Nazaretského do jeho dobového koloritu, nahlíží do raného křesťanství a rekonstrukcí jeho vývoje, pojednává antické historiky a jejich výroky o křesťanství, a poukazuje také na nově se rodící badatelské trendy, jež se ukazují ve „čtvrté vlně pátrání“ (*the fourth quest*). Celý autorčin počin lze hodnotit jako odvážný a v rámci bádání či prezentace problematiky v České republice náleží k několika málo pokusům o zachycení této tematiky. Koncepce i zpracování tématu jsou originální, jakož i výběr zdrojů, a autorka si zdařile připravila půdu pro svůj disertační projekt. Pečlivé zpracování

pramenů i schopnost vystihnout podstatu věci, přehledné zachycení v bodech, logická návaznost, četné informace a argumenty, nevyhýbání se ožehavým otázkám, pochopení role kritické biblické teologie v současné teologii, vnímání vlivu „postmoderny“, jakož i polemika a přiblížení stanovisek *Jesus Seminar* přesvědčují o velmi solidním standardu práce a širokém záběru autorky.

Vytknout by se dalo autorce to, že prezentace řady stanovisek a postojů badatelských autorit nebyla doplněna kritikou z pozic vlastní exegetické práce a na podkladě analýz literární nebo rétorické formy materiálu, což by určité množství stanovisek bezesporu korigovalo. Dalším dílčím nedostatkem je chybějící hlubší zamyšlení se nad výsledky „kritiky redakce“ evangelií, což by mohlo vynést na povrch legitimní teologické zájmy jednotlivých evangelistů oproti vzájemným (historickým a faktickým) neshodám jednotlivých evangelijních popisů. Drobné a řídké se vyskytující chybičky v řeckém znění textu (např. str. 92 a výraz $\epsilon \lambda \omicron \gamma$) se dají autorce odpustit, jakož i někdy významový posun v překladu řeckých slov (např. $\xi \lambda \omicron \nu$ je především „dřevo, trám, kláda“, teprve pak „strom“, což je význam, který autorka volí jako primární – viz str. 101-102).

Ve své diplomové práci autorka předvedla schopnost kriticky myslet a pracovat s četnými materiály různorodé povahy, využila rozsáhlých zdrojů literatury a vynaložila nevšední úsilí na opatření si pramenů nutných ke zpracování tématu. Výsledkem je kvalitní a badatelsky odvážné dílo. Práce autorku inspirovala natolik, že se stala členkou *European Association of Biblical Studies* (EABS), což lze hodnotit mimořádně pozitivně!

Klasifikace:

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „**výborný**“. Autorce je možné doporučit, aby se aktuálnímu tématu své diplomové práce dále věnovala v rámci postgraduálního studia.

Dne 31.5.2015 v Praze

Jiří Lukeš